

**A KOVÁCS MÁTÉ VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR**

**2020. ÉVI KÖNYVTÁRI  
BESZÁMOLÓJA**

**Hajdúszoboszló, 2021.03.17.**

**Készítették: a könyvtár munkatársai**

## 1. Rövid összefoglaló

A könyvtár 2020. évi beszámolóját a városi könyvtárak és települési nyilvános könyvtárak beszámolójának sablonterve alapján állítottuk össze.

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár 2020. évi munkáját alapvetően két jelentős folyamat, esemény befolyásolta.

Az első az egész világot érintő pandémia, a második a kormány 2020. áprilisi döntése, amely a kulturális területen dolgozóktól november 1-i hatállyal elvette a közalkalmazotti státuszt, jelentős pályaelhagyást és fluktuációt generálva a kulturális területen, így a mi intézményünkben is.

Ezen negatív események ellenére Könyvtárunk sikeresen helytállt ebben a nehéz évben.

A járványhelyzet okozta kihívásokra a rendeletek adta határokon belül rugalmasan, az olvasók igényeit a lehetőségekhez mérten kielégítve reagáltak a könyvtár munkatársai.

Emellett a szakmai háttérmunkák, mint könyv-és folyóirat beszerzés, feldolgozás, adatbázis építési és apasztási munkafolyamatok, nyilvántartások, statisztikák, beszámolók, munkatervük vezetése, készítése, valamint a helytörténeti és helyismereti adatbázis építése is folyamatosan zajlott és zajlik jelenleg is.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának ezúton köszönjük meg a nyilvános könyvtári ellátás iránti elkötelezettségét, a könyvtár működéséhez szükséges források biztosítását.

### *Trendek, eredmények, sikerek*

Könyvtárhasználati trendként jelent meg ebben az évben „Az én könyvtáram” könyvtári szakmai jó gyakorlatokat kialakító, népszerűsítő fejlesztési program. A projekt szakterületi célja volt a könyvtárak és a közoktatás közötti kapcsolat erősítése. A program keretében a köznevelés hatékonyságát és eredményességét szolgáló új típusú kompetencia- és készségfejlesztő, tanulást támogató szolgáltatások fejlesztése valósult meg. Ez a módszertani foglalkozássorozat a járványügyi helyzet miatt csak 3 alkalommal valósult meg, azóta függőben van. Tárgyévi innovációnak tekinthető, hogy a korábbi olvasói tasakos beiratkoztatás megújult a belépési nyilatkozat alkalmazásával, amelyen két új adat segíti a többrétű visszakeresést és kapcsolattartást. További innovatív lépésként értékelendő az új szolgáltatásként beinduló karantén könyvtár, melynek népszerűsége jelentős mutatókkal bírt.

## 2. Stratégiai célok

Az intézményvezetői pályázatban lefektetett alapelvek alapján időarányosan megvalósultak az intézményi stratégiai célok.

### 3. Szervezet

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár integrált közművelődési intézményként működik, önkormányzat által fenntartott költségvetési intézmény. Az 1997. évi CXI. törvény szerint közművelődési és nyilvános könyvtári feladatokat lát el. Az intézmény szervezeti felépítését a 2021 februárjában elfogadott SZMSZ tartalmazza. A könyvtár szakmai önállóságát megtartva végzi tevékenységét. A munkáltatói jogokat az intézményvezető gyakorolja. Az általa kinevezett könyvtárvezető a könyvtárszakmai feladatok megvalósulásáért felelős.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata a törvényben foglaltaknak megfelelően az intézmény rendelkezésére bocsátotta a nyilvános könyvtári ellátásra, állománygyarapításra fordítható keretösszeget, melyet a könyvtár a gyűjtőköri szabályzatban meghatározott irányelveknek és az olvasói igényeknek megfelelően fordított a gyűjtemény fejlesztésére.

A 2020. novemberétől életbe lépett törvénymódosítás alapján a dolgozók közalkalmazotti státusza megszűnt, a továbbiakban a Munka Törvénykönyve szabályozza munkaviszonyukat. Ez a változás fordulópont volt a könyvtári szervezet életében. A könyvtári dolgozók közül senki nem vállalta az új foglalkoztatás feltételeit. A megüresedett álláshelyeket négy szakképzett, gyakorlott, diplomás könyvtárossal töltöttük be, és állományban van még egy szakképzett könyvtáros munkatárs is, aki jelenleg GYED-en tartózkodik. Szakmai tapasztalataiknak köszönhetően – leszámítva a pandémia okozta nehézségeket – a könyvtári szakfeladatok ellátása a törvény által előírt, szakmai előírásoknak megfelelően folytatódik.

### 4. Infrastruktúra

A könyvtár, és az egész épület fizikai tereinek állapota megfelel a 21. század követelményeinek és kihívásainak. Korszerű tereinknek és az intézményben működő liftnak köszönhetően mozgásukban korlátozott, kerekesszékekkel közlekedők is akadálymentesen látogathatják az intézményt.

A felnőtt könyvtárban tizenegy, jól felszerelt asztali számítógép áll az olvasók rendelkezésére, melyeket térítési díj ellenében használhatnak. Minden számítógép összeköttetésben áll a felnőtt könyvtárban lévő nyomtatóval, kérés esetén reprográfiai szolgáltatásokat is tudunk nyújtani. A gyermekkönyvtárban lévő négy számítógépből segíti az olvasók tájékozódását.

Az épület egész területén ingyen wifi érhető el. A szolgáltatást minden beiratkozott olvasó, illetve intézménylátogató használhatja. Ez teszi lehetővé, hogy az olvasóteremben pl. saját laptopon is tájékozódhat az olvasó érdeklődési területének megfelelően.

A 2020-as évben teljes intenzitással megkezdődött a gépi kölcsönzésre való átállás. A régi hibrid, tasakos és gépi rendszert fokozatosan állítjuk át kizárólag a számítógépes kölcsönzésre. Ezzel a teljes gyűjteményfejlesztés az elektronikus térben történik, az olvasói nyilvántartás átállítása folyamatos.

Az intézmény honlapja [www.szoboszlोकultura.hu](http://www.szoboszlোকultura.hu) folyamatos fejlesztés alatt áll, 2020-tól online katalógusunkban is böngészhetnek az olvasók. A kor követelményeinek megfelelően a közösségi médiában is jelen vagyunk, az intézmény Facebook oldala folyamatosan frissülő információival ad hírt az elkövetkezendő programokról, neves helyi eseményekről.

Az intézmény rendszergazdai feladatait, a számítógépek karbantartását szerződés alapján külső cég végzi, akivel a feladatok ellátásában napi kapcsolatban állunk.

## **5. Gyűjteményi Információk**

### *a.) Gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés*

A könyvtár gyűjteménye az intézmény első és második emeletén a felnőtt és gyermek részlegekben található, szabad polcos raktári rendben, 500 négyzetméteren. A raktári állományrész az alagsori részben, 36 négyzetméteren található.

A könyvtár helyiségei a folyamatos állománygondozási munkálatok mellett - raktári rendtartása, állománygondozás, selejtezés - megfelelő és esztétikus tereket biztosítanak a gyűjtemény elhelyezése és a könyvtárhasználat számára.

A gyűjtemény gyarapítása a nyilvános könyvtári ellátásról szóló jogszabálynak megfelel, a fenntartó biztosítja a kötelező könyvtári beszerzési normatívát, valamint a működéshez szükséges egyéb forrásokat.

A gyűjtemény fejlesztése a Gyűjtőköri Szabályzat alapján történik, összhangban a nyilvános, általános gyűjtőkörű, települési közművelődési könyvtárak feladatellátásával.

### *b.) A gyűjtemény feltárása*

A gyűjtemény feltárása Huntéka Könyvtári Integrált rendszerben történik, a feladatot szakképzett feldolgozó könyvtáros végzi. Az egyszerű és csoportos leltárkönyvek, gyarapodási jegyzékek a leltár modulban találhatóak, itt kerülnek nyilvántartásba vételre a beszerzett dokumentumok a számlák alapján és azok adataival.

A nyilvántartásba vételt követően történik az adatbázis építése, a katalogizálás, amely a dokumentum feltárását és visszakereshetőségét biztosítja.

A feltáráshoz biztosítottak mind a tárgyi, mind a személyi feltételek. A Huntéka rendszer karbantartása, frissítése, és szakképzett, gyakorlott könyvtáros szakemberek alkalmazása a jövőben is megfelelően feltárt, visszakereshető és használható gyűjteményt biztosíthat a felhasználók számára.

### *c.) Állományvédelem*

A könyvtári terek, helyiségek klimatizáltak, a fűtés szabályozható, a szellőztetés megoldott, állományvédelmi szempontból extrém fizikai hatásnak nem kitett a gyűjtemény. A kölcsönző helyiségekben elhelyezett kamerarendszer biztosítja az állomány egyéb szempontú védelmét.

### *d.) Digitalizálás*

A digitalizálás kiemelt és fontos feladat elé állítja a könyvtárakat, könyvtárosokat. Megyénkben a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár irányításával a Hajdú-Bihar megyei Közös Katalógus, a Jadox helytörténeti és helyismereti adatbázis használatával történik ez a munkafolyamat.

2021 januárjában felvettük a kapcsolatot a megyei könyvtár helytörténeti osztályával, akik eddig Hajdúszoboszló digitális sajtófigyelését végezték a négy helyi megjelenésű időszak kiadvány feldolgozásával. Ezt a feladatot 2021-től már teljes egészében könyvtárunknak kell ellátnia, mivel a megyei könyvtárban is kevés a szakmai munkaerő a 2020. évi közalkalmazotti státusz elvétele és a nagy fluktuáció miatt.

Könyvtárunkban egy szakképzett könyvtáros kolléga betanítása és betanulása zajlik jelenleg, aki a helyi kurrens sajtófigyelést, aprónyomtatványok, választási anyagok, plakátok, meghívók összegyűjtését és a digitalizálás, adatbázis építés munkafolyamatait, valamint a retrospektív helytörténeti, helyismereti feldolgozó munkát végzi egyéb könyvtárosi feladatai mellett.

## **6. Szolgáltatások**

A 2020. évben a könyvtári szolgáltatások megvalósulását is a koronavírus korlátozta.

Az alapszolgáltatásokat, a márciusi kényszerű zárásig legfőképpen a gyermekcsoportok vették igénybe. Az óvoda korosztály számára meghirdetett rendezvények voltak a legnépszerűbbek. Sok óvoda élt a lehetőséggel és bátran, vidáman vettek részt a gyerekek a különböző feladatok megoldásában.

Ennek eredményeképpen gyarapodott a gyermekkönyvtárba beiratkozott kis olvasók száma.

A szülők elmondása szerint a picik olyan jól érezték magukat a könyvtárban, hogy otthon mindenképpen igyekeztek a szüleiket is rávenni, hogy hozzák el őket a könyvtárba.

Kifejezetten a legkisebbeknek szóló rendezvény volt a Pöttöm Klub, amely 2020-ban is nagy népszerűségnek örvendett.

Kapcsolatunk a település oktatási és nevelési intézményeivel szakmai szempontból példaértékű.

A Kincskereső olvasásnépszerűsítő vetélkedőt az alsós, illetve a felsős korosztály számára rendeztük meg. A pandémia miatt a 2020-as évben csak az alsós forduló megrendezésére volt lehetőség, a felsősök vetélkedője elmaradt.

Év elején jelentős számú, már lekötött óvodai, illetve iskolai foglalkozás maradt el. A könyvtár rendezvényeinek eredményeképpen mindig növekedett a gyermekkönyvtárba beiratkozott olvasók száma.

A veszélyhelyzet elmúltával igyekszünk ezeket a foglalkozásokat pótolni.

A vírushelyzet első-és második hulláma közötti rövid nyitva tartás alatt megszervezésre került egy író-olvasó találkozó, illetve több könyvtári óra is. A kialakult jó kapcsolatoknak köszönhetően, ezen rendezvényeinken nagy számban képviseltették magukat az oktatási intézmények tanulói.

A vírushelyzet miatt bevezetett látogatási tilalom idején közkívánatra 2020. december 1-én beindítottuk Karantén Könyvtár szolgáltatásunkat. Ez a könyvtárhasználati lehetőség olyan sikeresnek bizonyult, hogy a kezdeti heti 1 alkalom után a jelenlegi, 2021. március 8-i zárásig már hetente kétszer, kedden és csütörtökön 09:00-11:00 és 14:00-17:00 óra között is kiszolgáltuk az olvasói igényeket, az intézmény e célra kialakított földszinti helyiségében. A könyveket a <http://opac3.hajduszoboszlo.monguz.hu/> internetes oldalon választhatják ki. A kiválasztott könyveket összekészítjük az olvasók kérésének megfelelően.

A kényszerű zárva tartás sajnos korlátozott rendezvényszervezési lehetőségeket is jelent. Az intézmény facebook oldalán a Karantén Könyvtár híre egyre több helyi lakoshoz jutott el. Rendszeresen megemlékezünk jelentős, nagy évfordulókról, ünnepnapokról, írók, költők születésnapjáról könyves hivatkozásokkal kiegészítve. Ezek az online megjelenések csak részben pótolják az olvasókkal való személyes kapcsolattartást, híreink tetszésnyilvánításban és megosztásban részesülnek a felhasználók részéről.

## **7. Minőségirányítás**

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár közművelődési tevékenységéért már két alkalommal megkapta a Minősített Közművelődési Intézmény Címet.

Könyvtárunkban is évek óta kidolgozás alatt áll a minőségirányítás folyamata. Ennek előkészítésében segítségünkre volt a megyei könyvtár, amely a témához köthető szakmai napokkal, szakértői előadásokkal vállalta magára a folyamat lemodellezését.

A könyvtári minőségirányítási szempontok -teljes elkötelezettség, partnerközpontúság, a vezetőség felelőssége, folyamatos képzés, továbbképzés, stratégiai tervezés, folyamatközpontúság, értékelés, önértékelés, elismerés, dokumentálás, adatgyűjtés, motiváció.

A fenti szempontrendszer figyelembevételével lépésenként kívánjuk bevezetni a minőségbiztosítási rendszert. Ennek első lépéseként elindítjuk könyvtárunkban a használati elégedettségmérést.

A megvalósítás lépései 1. Az, önértékelési folyamat kialakítása: résztvevők, feladatok, határidők meghatározása 2. Az önértékelés lebonyolítása: egyéni értékelés és konszenzusos csoportos értékelés külső vagy belső szakértő segítségével. 3. Értékelési szabályzat (eszközök és források értékeléséről), ösztönzési, motivációs stratégia kialakítása 4. A munkatársi önértékelés szempontjainak meghatározása. 5. A munkatársak vezetőség részéről történő értékelési rendszerének kidolgozása: a munkatársak önértékelése, vezetői értékelés, az értékelések összevetése, megbeszélése. 6. A munkavégzéshez szükséges megfelelő munkakörülmények biztosítása: a munkahelyek kialakításának általános szabályai alapján.

A könyvtári minőségfejlesztés munkánk részét képezi a jövőben is. Ennek megalapozásaként elsődleges célunk a könyvtári gyűjtemény rendbetétele. A leltározással, apasztással, törléssel kapcsolatos feladatokat szükséges elvégezni, valamint rendezni az adatbázis szerint fellelhető, de a szabadpolcokon és raktárban nem található dokumentumok sorsát. Régi-új kollégánk elvégezte a Minőségirányítás a könyvtárban tanfolyamot.

## **8. Tudományos kutatás és kiadványok**

Könyvtárunk tudomány kutatást nem végez, saját kiadványunk jelenleg nincs. Témafigyelést és szakirodalmi kutatást a gyűjtemény mélységének függvényében végzünk, kielégítve a helyi igényeket.

Olvasói igény és kérés esetén az Országos Dokumentumellátási Rendszerbe bekapcsolódva, a könyvtárközi szolgáltatás keretén belül a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárából, mint országos gyűjtőkörű második nemzeti könyvtárból, valamint a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtárból kérünk dokumentumokat a felhasználók számára.

## **9. Partnerségi együttműködések**

Könyvtárunk a partneri kapcsolatait szerződésekben szabályozza. Kiemelt partnereink a városban működő nevelési-oktatási intézmények. A közoktatási együttműködés céljai között említhető az integrált kulturális és szabadidős tevékenységek lehetőségének megteremtése, az

iskolai nevelésben meghatározott oktatási, képzési célokkal összehangolt könyvtárhasználat és az információkeresés fejlesztése.

Ezt a célt szolgálta 2020-ban a Kincskereső vetélkedő a Pávai Vajna Ferenc Általános Iskolával 11x3 fős csoportjainak bevonásával, vagy az „Én könyvtáram” foglalkozássorozat a Bárdos Lajos Általános Iskola 5. osztályosainak részvételével.

Szövegértést és olvasási kompetenciafejlesztést célzó író-olvasó találkozók, mesealkalmak valósulhattak meg Sohonyai Edit írónő, ill. Csernik Szende lábbábos, székely mesemondó meghívásával. A balmazújvárosi Lengyel Menyhért Városi Könyvtár sikeres pályázata teremthetett alkalmat arra, hogy ajánlás útján könyvtárunkba is ellátogathattak ezek a művészek.

Az óvodai partnerségi összefogás is sikeresnek mondható, a papírszínház mesék módszerrel előadott bábozással elégedettek voltak a gyermekcsoportok és a családok is.

Közgyűjteményi területen is igyekeztünk a regionális és helyi intézményekkel együttműködni, városunk közjogi méltóságainak publikációit Dr. Vincze Ferenc: Egyszervolt jegyző c. kötetének népszerűsítésével.

## **10. PR/marketing/kommunikáció eredményei**

A járványügyi helyzet indukálta a közösségi médiában megjelenő könyvtári hírek számának növelését. Ez egyrészt jó, mert a pandémia alatt sem engedték el az olvasók kezét, kihasználva az interneten való megjelenés lehetőségeit, másrészt sajnos le kellett mondanunk a könyvtár közösségi térként nyújtott lehetőségeiről.

Digitális online tartalmaink mindenkor forrásmegjelöléssel többnyire elnyerték az emberek tetszését. Az elektronikus írott sajtóban a megjelenések száma némileg visszaesett az előző évekhez képest. Két alkalommal történt megjelenés a Hajdúszoboszlói Városi Televízióban.

Az egyik adásban arról nyilatkoztunk, hogy az első hullám utáni nyitáskor milyen feltételekkel lehetett látogatni a könyvtárat, a másik műsorban az akkor új szolgáltatásként beinduló karantén könyvtár működéséről és szolgáltatásairól adtunk tájékoztatást.

## **11. Szakmai együttműködés a megyei könyvtárral**

Könyvtárunk számára a 2020. év több ok miatt is rendhagyónak bizonyult, hasonlóan az ország sok könyvtárához. A vírushelyzet alakulásának függvényében a megyei könyvtár mindig biztosította könyvtárunk számára a szükséges információt a könyvtári működésre, szolgáltatásokra vonatkozóan.

Az új, szakképzett, diplomás könyvtáros kollégák közül hárman korábban is jó szakmai kapcsolatot ápoltak a Méliusz Módszertani Központ munkatársaival, akik szükség esetén személyesen és egyéb infokommunikációs csatornákon is gyors és hatékony szakmai segítséget nyújtottak.

Jelenleg is zajlik az állomány múltbeli, de a jelenben is ható hiányosságainak feltárása, rendezése, előkészület egy soron kívüli, teljes körű állományellenőrzésre, melyhez szintén a Méliusz Módszertani Központ munkatársainak szakmai állásfoglalását és útmutatását vesszük igénybe.

## 12. A koronavírus-járvány okozta változásokról

A 2020-as év folyamán a pandémia megkövetelte, hogy a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár fokozott higiénias szabályokat hozzon, amit minden dolgozó szigorúan követett. Az épület aulájában, munkába érkezéskor a kezek sterilizálása történt a kihelyezett fertőtlenítővel.

Minden mosdó mellé a szappanon kívül kézfertőtlenítő gél, vagy spray került helyezve. A gyakran érintett felületeket a megszokottnál sűrűbben fertőtlenítették a technikai munkatársak. A helyiségek levegőjét naponta többszöri szellőztetéssel tartottuk frissen, és esetenként ózongenerátorral sterilizáltuk.

Szájmaszkot saját és környezetünk egészsége védelme érdekében folyamatosan viseltünk és viselünk. A kézfogást mellőztük és a személyek közötti minimum 1,5-2 méter távolságot tartottuk.

A járványügyi intézkedéseket, kormányrendeleteket követve 2020. március 17-től 2020. június 14-ig, valamint 2020. november 11-től december 31-ig a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár zárva tartott és a rendezvények is elmaradtak.

A zárva tartás ideje alatt megtörtént az állomány portalanítása és általános nagytakarítást, fertőtlenítést végeztünk.

Az integrált intézmény a koronavírus elleni helyi védekezésben is részt vett, az első hullám idején szakkör keretében maszkokat varrtak a szakkör tagjai. A kész maszkokat átadtuk az önkormányzat részére, amit ők szétosztottak elsősorban az egészségügyben dolgozók részére. Nyomon követtük a járványhelyzethez kapcsolódó aktuális kormányrendeleteket, valamint figyelembe vettük a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár koronavírus helyzethez kapcsolódó útmutatásait.

2020. december 1-én a járványügyi szabályok betartása mellett elindítottuk az **„Olvasok a karantén idején”** elnevezésű könyvkölcsönzési szolgáltatásunkat, ami karantén könyvtár néven vonult be a köztudatba. A szolgáltatást az alábbiak szerint zárva tartás ideje alatt biztosítottuk:

Beiratkozott Olvasóink a könyvtár online katalógusából kiválaszthatták az általuk kért maximum négy kötet könyvet. A kölcsönzési igényeket e-mailben, telefonon vagy személyesen a „Karantén Könyvtár” nyitvatartási ideje alatt fogadtunk. Az előre előkészített könyveket, folyóiratokat a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár hátsó bejáratánál egy erre a célra kialakított helyiségben adtuk át, illetve vettünk vissza. Az átadás-átvétel időpontja: kedd délelőtt 09:00-11:00 és délután 14:00-17:00 óra között történt.

A könyvek kölcsönzési határideje 3 hét. Kölcsönzés hosszabbítását e-mailben vagy telefonon keresztül is kérhettek. A könyvek visszavétel után ózonos fertőtlenítésen estek át és elkülönítve tároltuk pár napig visszaosztás előtt.

A pandémiára való tekintettel az olvasóknak nem számoltunk fel késedelmi díjat a késésre, azok törlésre kerültek.

Bizakodással tölt el bennünket, hogy új könyvtárosokként alkalmazkodni tudtunk az új feladatokhoz, az új kihívásokhoz, helyszínhez, az új munkafeltételekhez. Bízunk abban, hogy a folyamatos nyitva tartással közelebbi személyes kapcsolatot alakíthatunk ki olvasóinkkal, hiszen célunk az olvasóbarát könyvtár működtetése.

A könyvtár működése 2020-ban is Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának pénzügyi és erkölcsi támogatásával valósulhatott meg.

## **A KOVÁCS MÁTÉ VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR**

### **2021. ÉVI KÖNYVTÁRI MUNKATERVE**

**Hajdúszoboszló, 2021.03.17.**

**Készítették a könyvtár munkatársai**

## **1. Rövid bevezető**

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár 2021. évi terveit jelentős módon befolyásolják a 2020. évben indult folyamatok, a világszinten jelenlévő COVID 19 járvány, az ehhez kapcsolódó egészségügyi problémák, lezárások, melyek a tervezési feladatokat megnehezítik, és az alapszolgáltatások nyújtását is lehetetlenné teszik.

A 2020. év munkáját alapvetően két jelenség, esemény befolyásolta.

Az első az egész világot érintő pandémia, a második a kormány 2020. áprilisi döntése, amely a kulturális területen dolgozók esetében megszüntette a közalkalmazotti státuszt, mellyel jelentős pályaelhagyást és fluktuációt váltott ki a kulturális területen, így a mi intézményünkben is.

Ezen negatív események ellenére könyvtárunk sikeresen helyt állt a nehéz 2020. évben.

A járványhelyzet okozta kihívásokra a rendeletek adta határokon belül rugalmasan, az olvasók igényeit a lehetőségekhez mérten kielégítve reagáltak a könyvtár munkatársai.

Emellett a szakmai háttérmunkák, a könyv-és folyóirat beszerzés, feldolgozás, adatbázis építési és apasztási munkafolyamatok, nyilvántartások, statisztikák, beszámolók, munkaterv vezetése, készítése, a helytörténeti és helyismereti adatbázis építése is folyamatosan zajlott és folytatódik 2021-ben is.

A 2021. évre tervezett közösségi eseményeket eddig nem sikerült megvalósítani a járványügyi helyzet miatt. 2021 januárjától a március 8-i zárásig működött a 2020. december 1-én indult Karantén Könyvtár elnevezésű szolgáltatásunk keddi és csütörtöki napokon, amely rendhagyó formában ugyan, de részben pótolni tudta az olvasók számára a könyvtárhasználatot.

### *Trendek, eredmények, sikerek*

Egyre erőteljesebb trendként van jelen a könyvtári szolgáltatások online térbe történő áttevődése. 2021-ben terveink között szerepel egy e-book adatbázis létrehozása, amely online, teljes szövegű hozzáférést biztosít a jelenlegihez hasonló extrém helyzetek esetén, a megváltozott olvasói szokások is kielégíthetők vele, valamint lehetőséget biztosít fiatalabb olvasói csoportok megszólításában.

## **2. Stratégiai célok**

Az intézményvezetői pályázatban lefektetett alapelvek alapján időarányosan 2021-ben továbbra is követni kell az intézményi stratégiai célokat, alkalmazkodva a megváltozott körülményekhez.

## **3. Szervezet**

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár integrált közművelődési intézményként működik, önkormányzat által fenntartott költségvetési intézmény. Az 1997. évi CXI. törvény szerint közművelődési és nyilvános könyvtári feladatokat lát el. Az intézmény szervezeti felépítését a 2021 februárjában elfogadott SZMSZ tartalmazza, amely 2021-ben is biztosítja az intézmény jogszerű működését. 2021-ben is feladatunk könyvtárunk számára a jogszabályok szerinti működés, a gazdaságos, hatékony és tervszerű gazdálkodás.

Feladatunk a könyvtári működést meghatározó dokumentumok aktualizálása.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata a törvényben foglaltaknak megfelelően az elfogadott költségvetés alapján 2021-ben is az intézmény rendelkezésére bocsátja a nyilvános könyvtári ellátásra, állománygyarapításra fordítható keretösszeget, melyet a könyvtár a gyűjtőkori szabályzatban meghatározott irányelveknek és az olvasói igényeknek megfelelően fordít a gyűjtemény fejlesztésére.

Feladatunk a törvényben előírt továbbképzéseken való részvétel biztosítása a könyvtáros szakemberek számára. Keressük a térítésmentesen biztosított továbbképzési lehetőségeket. Elkötelezett, hivatástudattal rendelkező munkatársakkal és jó feladatmegosztással, munkaszervezéssel öt fő könyvtárossal megfelelően elláthatók a könyvtári szakfeladatok 2021-ben is.

#### **4. Infrastruktúra**

2021-ben terveink között szerepel a fiatalok számára x-boksz szoba kialakítása, amellyel reményeink szerint a könyvtári terekbe is be tudjuk csalogatni a fiatalabb korosztályt.

A gyermekolvasóink számára továbbra segítséget nyújtunk házi feladataik, gyűjtőmunkák készítéséhez, internetes böngészéshez. Átgondolásra kerül az olvasóterem kihasználtságának javítása.

Továbbra is biztosítjuk látogatóink számára az egész épület területén elérhető ingyen wifi szolgáltatást.

A 2021-es évben szeretnénk megvalósítani az olvasók számára az online elérhető hosszabbítás és félre tétel lehetőségét, amelyhez szükséges minden egyes olvasói rekord rendbetétele az adatbázisban, és az olvasók tájékoztatása ezekkel a szolgáltatásokkal kapcsolatban.

Az intézmény honlapja [www.szoboszlokultura.hu](http://www.szoboszlokultura.hu) és facebook oldalának folyamatos frissítése, aktuális tartalmakkal való feltöltése 2021-ben is folytatódik.

#### **5. Gyűjteményi Információk**

##### **a; Gyűjtemény elhelyezés és gyűjteményfejlesztés**

A Könyvtár gyűjteménye az Intézmény első és második emeletén a felnőtt és gyermek részlegekben található, szabad polcos raktári rendben, 500 négyzetméteren. A raktári állományrész az alagsori raktárban található, 36 négyzetméteren.

A könyvtár helyiségei a folyamatos állománygondozási munkálatok mellett - raktári rendtartása, állománygondozás, selejtezés - megfelelő és esztétikus tereket biztosítanak a gyűjtemény elhelyezése és a könyvtárhasználat számára.

A gyűjtemény gyarapítása a nyilvános könyvtári ellátásról szóló jogszabálynak megfelel, a fenntartó biztosítja a kötelező könyvtári beszerzési normatívát, valamint a működéshez szükséges egyéb forrásokat, melyet ezúton is szeretnénk megköszönni.

A gyűjtemény fejlesztése a Gyűjtőkori Szabályzat alapján történik, összhangban a nyilvános, általános gyűjtőkörü, települési közművelődési könyvtárak feladatellátásával.

##### **b; A gyűjtemény feltárása**

2021-ben folytatódik a gyűjtemény feltárása a Huntéka Könyvtári Integrált rendszerben, a

feladatot szakképzett feldolgozó könyvtáros végzi. Az egyszerű és csoportos leltárkönyvek, gyarapodási jegyzékek a leltár modulban találhatók, itt kerülnek nyilvántartásba vételre a beszerzett dokumentumok a számlák alapján és azok adataival.

A nyilvántartásba vételt követően történik az adatbázis építése, a katalogizálás, amely a dokumentum feltárását és visszakereshetőségét biztosítja.

A feltáráshoz biztosítottak mind a tárgyi, mind a személyi feltételek. A Huntéka rendszer karbantartása, frissítése, és szakképzett, gyakorlott könyvtáros szakemberek alkalmazása a jövőben is megfelelően feltárt, visszakereshető és használható gyűjteményt biztosíthat a felhasználók számára.

2021-ben a papír alapú egyedi és csoportos leltárkönyvek már nem kerülnek vezetésre.

Az állománygyarapítás munkafolyamatai a Huntéka integrált könyvtári rendszer főnaplóiban, leltárkönyveiben, gyarapodási jegyzékeiben kerülnek nyilvántartásra.

#### c; Állományvédelem

A könyvtári terek, helyiségek klimatizáltak, a fűtés szabályozható, a szellőztetés megoldott, állományvédelmi szempontból extrém fizikai hatásnak nem kitett a gyűjtemény. A kölcsönző helyiségekben elhelyezett kamerarendszer biztosítja az állomány egyéb szempontú védelmét.

#### d; Digitalizálás

A digitalizálás kiemelt és fontos feladat elé állítja a könyvtárakat, könyvtárosokat. Megyénkben a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár irányításával a Hajdú-Bihar megyei Közös Katalógus, a Jadox helytörténeti és helyismereti adatbázis használatával történik ez a munkafolyamat.

2021. januárjában felvettük a kapcsolatot a Megyei Könyvtár helytörténeti osztályával, akik eddig Hajdúszoboszló digitális sajtófigyelését végezték a 4 helyi megjelenésű időszaki kiadvány feldolgozásával. Ezt a feladatot 2021-től már teljes egészében a Kovács Máté VMK Könyvtárának kell ellátnia, mivel a Méliusz Megyei Könyvtárban is kevés a szakmai munkaerő a 2020. évi közalkalmazotti státusz elvétele és a nagy fluktuáció miatt.

Könyvtárunkban egy szakképzett könyvtáros kolléga betanítása és betanulása zajlik jelenleg, aki a helyi kurrens sajtófigyelést, aprónyomtatványok, választási anyagok, plakátok, meghívók stb. összegyűjtését és a digitalizálás, adatbázis építés munkafolyamatait, valamint a retrospektív helytörténeti, helyismereti feldolgozó munkát végzi egyéb könyvtárosi feladatai mellett.

2021-ben a helytörténeti és-helyismereti sajtófigyelést, digitalizáló és feldolgozó munkát napi rutin feladattá kell fejleszteni.

#### **A gyűjteményszervezéshez kapcsolódó könyvtári feladatok, tervek 2021-ben**

- Leltározás és katalogizálás a Huntéka 2.0 adatbázis használatával, a Peas Support rendszer támogatásával. Beszerzés folytatása a beszerzési keretnek megfelelően a könyvtár gyűjtőkörének és az olvasók igényeinek figyelembevételével.
- Folyóirat érkeztetés, a 2021. évi folyóirat rendelés bonyolítása NKA-s folyóiratok megrendelése, érkeztetése, napilapok, heti és havi periodikák rendelése, érkeztetése, kölcsönzése
- 2021-ben megvalósuló soron kívüli, teljes körű állományellenőrzésre, az ezt megelőző apasztással és törléssel.
- Apasztási listák nyitása, a törölt dokumentumok kivonása a Huntéka 2.0 adatbázisból és az állományból. A problémás rekord- és példányadatok valamint a hozzájuk tartozó

fizikai példányok egyeztetése, a fizikailag már kivont tételek példány és rekord adatainak aktualizálása az olvasók naprakész tájékoztatása, valamint a pontos gyűjteményi állapot érdekében

- Részvétel a Márai-programban
- Kapcsolattartás a Méliusz Megyei Könyvtár Módszertani Központjával
- Részvétel könyvtárszakmai továbbképzéseken, lehetőleg online formában
- Egy hosszabb, több évre szóló terv keretében előkészíteni egy teljes tartalmú hozzáférést biztosító, távolról kölcsönözhető e-book adatbázis létrehozását, kiépíteni az ehhez szükséges informatikai háttérrel, valamint elkezdni az e-dokumentumok beszerzését és katalogizálását.

## **6. Szolgáltatások**

A 2021. év első negyedének könyvtári szolgáltatásait is befolyásolta a pandémia. Az alapszolgáltatások - kölcsönzés, tájékoztatás, olvasószolgálati teendők ellátása, helyben használható szolgáltatások biztosítása, reprográfiai szolgáltatások, rendezvények szervezése – leálltak, vagy az év első részében csak korlátozott formában, a karantén könyvtár keretein belül valósultak meg. Szolgáltatásainkkal az olvasók minőségi kiszolgálása érdekében alkalmazkodunk a járványügyi helyzet kihívásaihoz.

Kiemelt célunk beiratkozott olvasóink számának növelése, az olvasási kultúra népszerűsítése.

### **Szolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok, tervek 2021**

- kölcsönzés és tájékoztatás a Huntéka 2.0 adatbázis használatával, a Peas Support rendszer támogatásával.
- online hosszabbítás és félretétel bevezetése
- beiratkozások és jótállások adminisztrálása a Huntéka 2.0 rendszerben, a beiratkozási napló vezetése, hosszabbítások, előjegyzések, félretételek, kiértékelések kezelése.
- napi statisztikai adatgyűjtés a Huntéka 2.0 adatbázisból, a Munkanapló vezetése
- könyvtárközi kölcsönzések bonyolítása az Országos Dokumentumellátó Rendszeren keresztül, az igényelt könyvek adminisztrációja, kérése, érkeztetése, továbbítása az olvasóhoz, majd visszapostázása a szolgáltató könyvtárhoz.
- könyvtári rendezvények előkészítése: árajánlat kérés, partnerekkel és célcsoportokkal való kapcsolattartás, a rendezvények bonyolítása, utólagos adminisztráció.
- az éves kulturális statisztika, éves beszámoló és munkaterv elkészítése
- óvodai, iskolai foglalkozások előkészítése és a járványügyi helyzet javulása esetén lebonyolítása a gyermekkönyvtárban
- felnőtt olvasókör, író-olvasó találkozó előkészítése és a járványügyi helyzet javulása esetén lebonyolítása a felnőtt könyvtárban
- új pályázatok figyelése, a folyamatban lévő pályázatok figyelemmel kísérése
- részvétel könyvtárszakmai továbbképzéseken

## **7. Minőségirányítás**

Munkánkat 2021-ben is a minőségirányítás alapelvei szerint szervezzük.

A könyvtári minőségfejlesztés munkánk részét képezi a jövőben is. Ennek megalapozásaként 2021-ben elsődleges célunk a könyvtári gyűjtemény rendbetétele. A leltározással, apasztással, törléssel kapcsolatos feladatokat szükséges elsődlegesen elvégezni, valamint rendezni az adatbázis szerint fellelhető, de a szabadpolcokon és raktárban nem található dokumentumokat.

## **8. Tudományos kutatás és kiadványok**

Könyvtárunk tudomány kutatást nem végez, saját kiadványunk jelenleg nincs. Témafigyelést és szakirodalmi kutatást a gyűjtemény mélységének függvényében végzünk, kielégítve a helyi igényeket.

2021-ben is tovább folytatjuk olvasói igény és kérés esetén az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerbe bekapcsolódva könyvtárközi szolgáltatásunkat.

## **9. Partnerségi együttműködések**

Könyvtárunk partnerségi együttműködéseit a különböző témákban partnerségi szerződés szabályozza. A közoktatási együttműködés céljai között említhető az integrált kulturális és szabadidős tevékenységek lehetőségének megteremtése, az iskolai nevelésben meghatározott oktatási, képzési célokkal összehangolt könyvtárhasználat és az információkeresés fejlesztése. A meglévő partnerekkel, intézményekkel való kapcsolattartást, valamint új kapcsolatok kiépítését jelentősen befolyásolja a vírushelyzet. 2021-ben törekszünk több helyszíni részvételt megkövetelő programot pl. vetélkedőt az online térbe áthelyezni.

Partnerségre törekszünk a megye települési könyvtáraival is, támogatva egymást információkkal a jelenlegi helyzetben, valamint igyekszünk átvenni és megosztani a jó és bevált gyakorlatokat.

## **10. PR/marketing/kommunikáció eredményei**

2021-ben továbbra is folytatódik az online térbe áttevődött kommunikáció, reményeink szerint a lehető leghamarabb felváltva a hagyományos kommunikációs formákkal.

A járványügyi helyzet indukálta a közösségi médiában, az integrált intézmény facebook oldalán megjelenő könyvtári hírek számának növelését. Ez egyrészt jó, mert a pandémia alatt sem engedjük el az olvasók kezét, kihasználva az interneten való megjelenés lehetőségeit, másrészt sajnos le kellett mondanunk a könyvtár közösségi térként nyújtott lehetőségeiről a látogatókhoz személyesen kapcsolódva.

Digitális online tartalmaink mindenkor forrásmegjelöléssel többnyire elnyerték az emberek tetszését. 2021-ben terveink között szerepel saját facebook oldal létrehozása, ahol könyvismertetőket, könyvtári rendezvényekkel kapcsolatos információkat és egyéb online tartalmakat oszthatnánk meg.

## **11. Szakmai együttműködés a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtárral**

2021-ben is jó szakmai együttműködésre törekszünk a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtárral.

## **12. A koronavírus-járvány okozta változásokról**

A 2021-es év folyamán a pandémia megköveteli, hogy a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár a fokozott higiénias szabályokat továbbra is folyamatosan alkalmazza, amit minden dolgozó szigorúan követ. Az épület aulájában munkába érkezéskor rögtön a kezek sterilizálása történik a kihelyezett fertőtlenítőfolyadékkal.

Minden mosdó mellé a szappanon kívül kézfertőtlenítő gél vagy spray is ki van helyezve, amiket használunk. A gyakran érintett felületeket a megszokottnál sűrűbben fertőtlenítik. A helyiségek levegőjét naponta többszöri szellőztetéssel tartjuk frissen, időnként ózongenerátorral fertőtlenítünk.

Szájmaszkot saját és környezetünk egészsége védelme érdekében folyamatosan viselünk, amit naponta cserélünk vagy fertőtlenítünk. A kézfogást mellőzzük és a személyek közötti minimum 1,5-2 méter távolságot betartjuk.

A járványügyi intézkedéseket, kormányrendeleteket követve 2021. március 08-tól a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár zárva tart, a szolgáltatás – karantén könyvtár-leállt.

Nyomon követjük a járványhelyzethez kapcsolódó aktuális kormányrendeleteket, valamint a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár koronavírus helyzethez kapcsolódó útmutatásait.

A pandémiára való tekintettel az olvasóknak nem számolunk fel késedelmi díjat, azok törlésre kerülnek. A vírushelyzet mérséklődése esetén figyelembe véve a vonatkozó rendeleteket visszaállítjuk az alapszolgáltatásokat, majd fokozatosan rendezvényeinket is.

Tartós zárva tartás esetén 2021-ben az online térben hirdetünk meg vetélkedőket, olvasóversenyeket.

A zárva tartás idejét, aspasztásra, törlésre, soron kívüli állományellenőrzésre használjuk fel.

A dokumentumok beszerzése és feldolgozása, az adatbázis építése folyamatosan zajlik, nyitás esetén az Olvasók sok új könyv közül válogathatnak.

